

Sakområde: Samverkan och uppdragsverksamhet, Internationalisering

Dokumenttyp: Riktlinjer
Beslutsfattare: Rektor
Avdelning/kansli: Planeringsavdelningen
Handläggare: Bercem Johannesson

Beslutsdatum: 2021-04-07
Träder i kraft: 2021-04-07
Giltighetstid: 2021-12-31
Bör uppdateras före: 2021-12-31

Ev dokument som upphävs: rektors beslut av den 22 januari 2019, SLU.ua 2019.1.1.1-172

Bilaga till: Bilaga till rektors beslut Förlängning av riktlinjer för uppdragsutbildning vid SLU den 7 april 2021.

Riktlinjer för uppdragsutbildning vid SLU

1. Bakgrund

Uppdragsutbildning vid landets universitet och högskolor regleras på nationell nivå av förordningen (2002:760) om uppdragsutbildning vid universitet och högskolor och av Universitets- och högskolerådets föreskrifter om uppdragsutbildning vid universitet och högskolor (UHRFS 2013:11).

Det är ett av många sätt för ett lärosäte att samverka med det omgivande samhället och bidra till det livslånga lärandet. Uppdragsutbildning lyfts även fram i proposition *Den öppna högskolan* (prop. 2001/02:15) som ett instrument för att stärka högskolans roll i det livslånga lärandet, och man lyfter att lärosäten bör bli mer aktiva i det arbetet.

Uppdragsutbildning utgör en viktig del av SLU:s samverkansarbete. Genom att erbjuda utbildning till yrkesverksamma kan SLU tillföra kunskap till företag och organisationer, men även få en inblick och förståelse för den verklighet och de utmaningar som finns i det omgivande samhället.

Även i SLU:s strategi 2021-2025 lyfts det livslånga lärandet upp:

”För att möta den snabba förändringstakten i samhället krävs också att personer som redan är yrkesverksamma får möjligheter att ta till sig forskningsnära kunskap. SLU har ett särskilt ansvar för det livslånga lärandet inom de områden som beskrivs i vår instruktion (SFS 1993:221)”. (sid 6)

Att SLU inte bara ska utbilda *inför* ett yrkesliv, utan även *under* ett yrkesliv blir mot den bakgrunden allt mer tydligt. SLU ska därför vara det självklara valet för arbetsgivare inom SLU:s sektorer när de ska kompetensutveckla sin personal.

2. Organisation för uppdragsutbildning vid SLU

Som stöd för utvecklingen av SLU:s uppdragsutbildning finns en samordnare för uppdragsutbildning med placering vid planeringsavdelningen.

Samordnaren stödjer utvecklingen av uppdragsutbildning vid SLU genom:

- Informationsspridning, såväl internt som externt om uppdragsutbildning.
- Kontinuerlig utveckling av enhetliga, effektiva administrativa rutiner för planering, genomförande och uppföljning av uppdragsutbildning.
- Uppföljning av uppdragsutbildning och utbildningsaktiviteter för yrkesverksamma.
- Omvärldsbevakning inom området.
- Bevakning av anbudsfrågor.

Som stöd för utvecklingen av ny uppdragsutbildning finns sedan tidigare en handbok för uppdragsutbildning vid SLU, mallar för offerter och avtal, samt tips och råd på SLU:s medarbetarwebb.

3. Regelverk för uppdragsutbildning

Regelverk

Enligt förordning (2002:760) om uppdragsutbildning vid universitet och högskolor:

2 § Med högskola avses i fortsättningen såväl universitet som högskola, och med uppdragsutbildning utbildning som anordnas mot avgift från annan än en fysisk person som uppdragsgivaren utser.

3 § En högskola får bedriva uppdragsutbildning bara om den knyter an till sådan högskoleutbildning på grundnivå eller avancerad nivå som högskolan har examensrätt för.

4 § Uppdragsutbildning får inte bedrivas på ett sådant sätt eller i en sådan omfattning att den får negativ inverkan på den högskoleutbildning på grundnivå eller avancerad nivå som högskolan ska bedriva.

Om uppdragsgivaren är svenska staten, en svensk kommunal myndighet, ett svenskt landsting eller en motsvarande offentlig uppdragsgivare från ett annat land inom Europeiska Ekonomiska samarbetsområdet (EES) gäller utöver första stycket att uppdraget ska avse

1. personalutbildning, eller

2. utbildning som behövs av arbetsmarknadsskäl eller av biståndspolitiska skäl.

Trots det som anges i andra stycket 1 får uppdraget avse utbildning av personer som inte är anställda hos uppdragsgivaren, om utbildningen enligt beslut av regeringen ska ges på uppdrag av svenska staten för en bestämd kategori av personer.

När det inte är fråga om en offentlig uppdragsgivare gäller utöver första stycket att uppdraget ska avse

1. Personalutbildning som är ägnad att få betydelse för deltagarnas arbete åt uppdragsgivaren, eller
 2. Utbildning som behövs av arbetsmarknadsskäl.
- Förordning (2019:1044)

Enligt Universitets- och högskolerådets föreskrifter om uppdragsutbildning vid universitet och högskolor (UHRFS 2013:11):

2 § Högskolan får undervisa deltagare i en uppdragsutbildning tillsammans med studenter i högskoleutbildning på grundnivå eller avancerad nivå, om högskoleutbildningen på dessa nivåer inte påverkas negativt.

Enligt förordning för Sveriges lantbruksuniversitet, 5 kap. 3 a §:

Lantbruksuniversitetet kan utse även den som inte har anställning som lärare till examinator på grundnivå, avancerad nivå och forskarnivå.

4. Riktlinjer vid SLU för uppdragsutbildning samt avgränsningar till andra utbildningsaktiviteter

Definitioner

Uppdragsutbildning anordnas på uppdrag av en eller flera beställare mot erläggande av en avgift. Beställaren utser själv deltagarna. Beställaren kan aldrig vara enskild person. Om beställaren är en statlig eller kommunal myndighet eller ett landsting, ska uppdraget avse personalutbildning eller utbildning som behövs av arbetsmarknadsskäl eller av biståndspolitiska skäl. I andra fall ska uppdraget avse personalutbildning som är avsedd att få betydelse för deltagarnas arbete åt uppdragsgivaren.

Fort- och vidareutbildning är en del av högskoleutbildningen vid SLU. Den bedrivs i form av kurser för fristående studenter och finansieras normalt via statsanslag och är då avgiftsfri för den enskilde deltagaren/studenten. Samma kurs, men med ny kursplan, kan dock ges som uppdragsutbildning om kraven för uppdragsutbildning vid SLU är uppfyllda.

Andra avgiftsfinansierade utbildningsaktiviteter kan erbjudas av SLU även på regelbunden basis och med viss omfattning. Detta grundar sig på att SLU har ett undantag från avgiftsförordningen, och har tillkommit för att SLU ska kunna svara mot efterfrågan på specifik kompetensutveckling inom SLU:s sektorer.

Gränsdragningen mellan uppdragsutbildning och övriga utbildningsaktiviteter ska vara tydlig. Det finns en mängd kortare aktiviteter som har ett kompetensutvecklande syfte för yrkesverksamma inom SLU:s ämnesområden. Dessa ges ofta i annan form än traditionell kurs, exempelvis öppna konferenser, seminarier, workshops, exkursioner eller korta webbkurser. I det följande benämns alla dessa *utbildningsaktiviteter*.

Riktlinjer för uppdragsutbildning samt utbildningsaktiviteter

För uppdragsutbildning gäller följande:

- Deltagare utses av uppdragsgivare. Uppdragsgivare är företag, myndigheter och organisationer vars personal har behov av kompetensutveckling på högskolenivå inom SLU:s kompetensområde.
- Deltagare finansieras av uppdragsgivare och ska inte betraktas som student vid SLU.
- Kursplaner ska finnas.
- Kursplaner ska fastställas av en programnämnd för kurser som har sådan omfattning att de bör ge högskolepoäng.
- Uppdragsutbildning med högskolepoäng ska rapporteras till Ladok.
- Information om uppdragsutbildning samlas årligen in.
- Lärare och examinatorer inom uppdragsutbildning ska uppfylla de kompetenskrav som gäller för högskoleutbildning vid SLU.
- Gemensam undervisning med SLU:s grundutbildning får ske under förutsättning av att studenter i den reguljära utbildningen inte får en sämre kvalitet i undervisningssituationen.
- För uppdragsutbildning utanför EES-området gäller delvis andra regler. Anordnare av sådan utbildning bör kontakta samordnaren för uppdragsutbildning för information om vad som gäller.
- All uppdragsutbildning ska utvärderas av kursdeltagarna och uppföljning ska göras av kursledningen.

För utbildningsaktiviteter gäller följande:

- Avgiftsfinansieras.
- Omfattas inte av kravet på kursplaner.
- Har mindre omfattning som seminarier, kortkurser, exkursioner m.m.
- Information om utbildningsaktiviteter samlas årligen in.

Kommentar

Det är finansieringen och sättet att utse deltagarna som skiljer uppdragsutbildning från den reguljära högskoleutbildningen.

Uppdragsgivaren ska vara en juridisk person vilket innebär att alla dessa former av företag kan köpa uppdragsutbildning till sin personal. En branschorganisation kan i princip teckna ramavtal under förutsättning att avtal också tecknas med varje företag som deltar i utbildningen. Det får aldrig vara en fysisk person som betalar avgiften för utbildningen och det är alltid uppdragsgivaren/uppdragsgivarna som utser deltagarna. Högskolelagen och högskoleförordningen är tillämpliga på utbildningen endast om det är särskilt föreskrivet.

Avgränsningen för uppdragsutbildning kan lättare förstås genom följande exempel på utbildningar inom högskolan som **inte** ska förväxlas med uppdragsutbildningar

- Utbildning på grundläggande nivå och avancerad nivå som bedrivs på uppdrag av andra enheter inom samma högskola.
- Utbildning på grundläggande nivå och avancerad nivå som grundar sig på avtal med annan högskola (beställd utbildning).
- Utbildning på grundläggande nivå och avancerad nivå som bekostas av annan statlig finansiär (beställd utbildning). Det är då inte fråga om ett uppdrag utan antagning, kursplaner m.m. är desamma som för utbildning finansierad genom de statliga anslagen. (Observera att statliga organ dessutom får köpa uppdragsutbildning till sin egen personal samt av arbetsmarknads- eller biståndspolitiska skäl).
- Kvalificerad yrkesutbildning/yrkeshögskola enligt lagen (2009:128) och förordningen (2009:130).

En uppdragsutbildnings innehåll och upplägg är något som beställaren (uppdragsgivaren) och utbildningsanordnaren kommer överens om i varje enskilt fall. Uppdragsutbildningen kan således mycket väl vara anpassad för behoven hos till exempel det företag som upphandlat utbildningen och likväl ha samma kvalitet som högskoleutbildning. SLU bör i stort ha den kompetens inom relevant ämnesområde som krävs för att ge uppdragsutbildningen. Vissa resurser kan dock behöva köpas in från andra universitet och högskolor.

Examinator inom uppdragsutbildningen utses på samma sätt som examinatorer för utbildning på grund- och avancerad nivå. Vid SLU har rektor delegerat till respektive prefekt att utse examinatorer inom institutionen. Rektor kan även besluta att ge examinationsrätt inom uppdragsutbildning till annan enhet än institution och att föreståndaren (eller motsvarande) då får utse examinator inom enheten. Detta är aktuellt för centrumbildningar och andra liknande enheter som har en inriktning mot kärnverksamheten.

5 Avtal

Skriftliga avtal ska finnas för alla uppdragsutbildning. Avtal tecknas mellan uppdragsgivare och den som är behörig att ingå sådana överenskommelser inom respektive fakultet/institution.

Enligt Universitets- och högskolerådets föreskrifter om uppdragsutbildning vid universitet och högskolor (UHRFS 2013:11):

1 §Skriftliga avtal ska tecknas mellan högskolan och uppdragsgivaren för all uppdragsutbildning. Högskolan ska se till att studenter och andra lätt kan få information om inriktning och omfattning av högskolans uppdragsutbildning.

6 Rapportering

Information om uppdragsutbildning och utbildningsaktiviteter samlas det årligen in information om. Uppdragsutbildning som omfattar mer än 60 högskolepoäng rapporteras av samordnaren för uppdragsutbildning till Universitetskanslersämbetet, kopia på avtalet skall medfölja.

Enligt förordningen (2002:760) om uppdragsutbildning vid universitet och högskolor:

4 § När en högskola anordnar uppdragsutbildning som omfattar studier motsvarande mer än 60 högskolepoäng, ska högskolan underrätta Universitetskanslersämbetet om detta.

Enligt universitets- och högskolerådets föreskrifter om uppdragsutbildning vid universitet och högskolor (UHRFS 2013:11):

3 § Högskolans underrättelse enligt 4 § andra stycket ... ska lämnas när det skriftliga avtalet är undertecknat av parterna. Till underrättelsen ska högskolan bifoga en kopia av avtalet.

7 Avgifter

Uppdragsutbildning ska bedrivas med full kostnadstäckning för SLU, vilket innebär att universitetets samtliga direkta och indirekta kostnader för utbildningen medräknas. I avgiftsförordningen 4 § regleras rätten för myndigheter att ta ut avgifter för exempelvis konferenser och kurser.

Enligt förordningen (2002:760) om uppdragsutbildning vid universitet och högskolor:

5 § Vid uppdragsutbildning tillämpas avgiftsförordningen (1992:191). Högskolorna får själva bestämma avgiftens storlek. Avgiften ska beräknas så att full kostnadstäckning uppnås.

8 Examensbevis och kursbevis

För deltagare som godkänts på poänggivande kurs kan kursbevis utfärdas. Av kursbeviset ska framgå att kursen är en uppdragsutbildning.

För deltagare i icke-poänggivande uppdragsutbildning kan kursintyg utfärdas. Av kursintyget ska framgå att kursen är en uppdragsutbildning.

Enligt förordningen (2002:760) om uppdragsutbildning vid universitet och högskolor:

6 § De som deltar i uppdragsutbildning får ges betyg och examensbevis eller kursbevis enligt bestämmelserna för högskoleutbildning på grundnivå och avancerad nivå, om samma kvalitetskrav ställs på uppdragsutbildningen som på motsvarande högskoleutbildning. Det gäller även om deltagarna saknar behörighet för tillträde till högskoleutbildning.

Enligt Universitets- och högskolerådets föreskrifter om uppdragsutbildning vid universitet och högskolor (UHRFS 2013:11):

4 § Bestämmelser om examensbevis och kursbevis finns i 6 § förordning (2002:760) om uppdragsutbildning vid universitet och högskolor. Ett villkor för att uppdragsutbildningen ska anses ha samma kvalitet som högskoleutbildning på grundnivå eller avancerad nivå är att högskolan har kursplaner och utbildningsplaner samt utser examinator på samma sätt som i högskoleutbildningen på dessa nivåer.